

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 416

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 26 januari 2022

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

PFAS-/PFOS-vervuiling - PFAS-houdend blusschuim

Op de website van de Vlaamse overheid wordt vermeld dat PFAS-houdend blusschuim nog tot 2023 gebruikt mag worden door de brandweerkorpsen in de 20 Vlaamse hulpverleningszones.

Hoewel men intussen weet dat dit type blusschuim tot ernstige bodem-, grondwater- en oppervlaktewaterverontreiniging kan leiden, rechtvaardigt de Vlaamse overheid dit nog toegestane gebruik op haar website als volgt: "De risico's van branden met gevaarlijke stoffen en vloeistofbranden worden hoger ingeschat dan die van het gebruik van blusmiddelen met PFAS. Daarom worden die toegestaan als dat strikt noodzakelijk is. De Vlaamse hulpverleningszones schakelen voor de eersteresponsmiddelen zo snel mogelijk over naar fluorvrij schuim. Het blusschuim voor de bestrijding van grote branden wordt ook vervangen door fluorvrije varianten, zodra er voldoende bewijs is dat die even goed werken. Die bewijzen worden in de nabije toekomst verwacht."[\[1\]](#)

1. Kan de minister een overzicht bezorgen voor de 20 Vlaamse hulpverleningszones, met vermelding van:
 - a) in welke brandweerkorpsen er op dit ogenblik nog PFAS-houdend blusschuim aanwezig is (met inbegrip van de hoeveelheid);
 - b) door welke van de onder a) vermelde brandweerkorpsen er in 2020, 2021 en tot op heden in 2022 dergelijk PFAS-houdend blusschuim bij de bestrijding van brandcalamiteiten werd ingezet (met vermelding van het aantal interventies en de hoeveelheid verbruikt PFAS-houdend blusschuim)?
2. Wat dient er na 2023 met het niet-verbruikte PFAS-houdend blusschuim van deze korpsen te gebeuren?
3. Worden op de plaatsen waar dit PFAS-houdend blusschuim op dit ogenblik alsnog wordt gebruikt voor het blussen van branden, na een calamiteit automatisch steeds binnen korte termijn stalen genomen om de PFAS-verontreinigingsgraad van de bodem, het grondwater of het oppervlaktewater na te gaan, zodat op dit punt indien nodig een snelle sanering kan volgen? Zo niet, waarom niet, en is de minister dan van plan om een dergelijke staalnameverplichting op te leggen? Zo ja, kan de minister in het onder deelvraag 1.b) gevraagde overzicht tevens vermelden of er na de interventies met PFAS-houdend blusschuim al dan niet bodem-, grondwater- en/of oppervlaktewaterverontreiniging werd vastgesteld?
4. Wat is de stand van zaken van het onderzoek naar fluorvrije alternatieven ter vervanging van het bestaande PFAS-houdend blusschuim? Zijn er op dit ogenblik al fluorvrije alternatieven beschikbaar op de markt met een gelijkaardige of misschien

zelfs betere werking dan PFAS-houdend blusschuim, en op welke manier zal de minister er in bevestigend geval voor zorgen dat de nog aanwezige PFAS-houdende blusschuimvoorraden versneld worden afgebouwd binnen de brandweerkorpsen van de Vlaamse hulpverleningszones?

[1] <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/antwoorden-voor-gemeenten-en-brandweer#gktapmk-0>

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Bart Somers (145), Zuhal Demir (416).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 416 van 26 januari 2022

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Deze informatie zit bij 'Netwerk Brandweer' en dus niet onder mijn bevoegdheid. Ik verwijs hiervoor dan ook naar Federaal Minister voor Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden.
2. Voorraden schuim die niet meer gebruikt mogen worden, moeten conform artikel 5 en 7 van de POP-verordening worden behandeld. Praktisch komt dit neer op afvalverbranding van de resterende stocks op hoge temperatuur in een draaitrommeloven. In brandblusschuimen worden momenteel ook heel wat andere PFAS-verbindingen gebruikt die nog niet gereguleerd worden. In het kader van de REACH-verordening is er momenteel een restrictieproces lopende voor het gebruik en op de markt brengen van PFHxA en aanverwante stoffen (dit betreft ook brandblusschuimen). Er is in datzelfde kader ook een afzonderlijk restrictieproces lopende specifiek voor PFAS in brandblusschuimen. Een eerste voorstel zal eind februari 2022 gepubliceerd worden door het ECHA.
3. Bij melding of vaststelling van een schadegeval met mogelijke bodemverontreiniging tot gevolg kan de schadegevallenprocedure van het Bodemdecreet toegepast worden. Deze procedure laat toe om een bodemverontreiniging door een schadegeval snel te kunnen behandelen. De bevoegde overheid is, afhankelijk van het terrein waar het schadegeval tot stand kwam, de gemeente of de OVAM. De bevoegde overheid kan binnen deze procedure maatregelen opleggen aan de saneringsplichtige. De bodemsaneringsdeskundige die binnen deze procedure wordt aangesteld bepaalt of PFAS (ook) een verdachte stof is voor het specifieke voorval. Indien dit het geval is, gaat de bodemsaneringsdeskundige via staalname en analyses na of er bodemverontreiniging met PFAS is ontstaan door het schadegeval. Onder leiding van de bodemsaneringsdeskundige dienen vervolgens alle maatregelen om de bodemverontreiniging te behandelen binnen maximaal 180 dagen uitgevoerd te worden.
Samen met collega Somers zal ik dit onder de aandacht brengen van de lokale besturen.
4. In 2020 is annex I, deel A van de POP-verordening gewijzigd met specifieke bepalingen voor het gebruik van PFOA als brandblusschuim. Voor bepaalde types van branden is het gebruik in brandblusschuim nog toegelaten tot 4 juli 2025. Er zijn wel specifieke voorwaarden aan verbonden. Zo mag bv. het schuim niet meer gebruikt worden bij brandblus oefeningen. Verder mag vanaf 2023 het schuim enkel nog gebruikt worden op sites waar het blusschuim kan opgevangen worden.

Bovendien is er een studie in opdracht van de Europese commissie die in 2020 werd opgeleverd en handelt over dit onderwerp met de titel "The use of PFAS's and fluorine-free alternatives in fire-fighting foams". Ook het ECHA heeft onderzoek uitbesteed: "Assessment of alternatives to PFAS-containing fire-fighting foams and the socio-economic impacts of substitution". Verder zijn er effectief al fluorvrije brandblusmiddelen op de markt die in sommige toepassingen een goed alternatief bieden voor PFAS-houdende schuimen.